

УДК 336.71

Коверза В.С.

**УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ БАНКІВ**

Донецький національний університет економіки і торгівлі

імені Михайла Туган - Барановського,

Кривий Ріг, Курчатова 13, 50042

Koverza V. S.

IMPROVE THE MECHANISM OF RESOURCE POTENTIAL BANKS

Donetsk National University of Economics and Trade

Mykhaylo Tugan - Baranovsky,

Krivoy Rog, Kurchatov 13, 50042

Анотація. В роботі розглянуто й обґрунтовано актуальне наукове завдання щодо формування банківських ресурсів та їх оптимізації.

Ключові слова: механізм оптимізації, формування, банк, ресурсна база, ресурсний потенціал, ресурси, оптимізація, капітал.

Abstract. We consider reasonable and relevant scientific task of forming bank resources and their optimization.

Key words: optimization mechanism, forminas, commercial bank, resource base, resource potential, resources, optimization, capital.

Найважливішим показником, що характеризує фінансову стійкість кожного окремого банку і банківської системи в цілому, є банківський капітал. Від того, наскільки банки приділяють увагу формуванню капіталу, залежить їх спроможність активно здійснювати банківські операції та надавати послуги, фінансова стійкість банківської системи, її місце і роль у подальшому розвитку економіки країни, інтеграції банківської системи у світовий фінансовий ринок. Тому найважливішим напрямом зміцнення банківської системи України є

зростання рівня концентрації банківського капіталу шляхом залучення коштів самих банків, їх клієнтів, капіталізації їх прибутку.

Кризова ситуація в Україні принципово змінила умови функціонування банківських установ, в тому числі умови функціонування та використання їх ресурсів. Як наслідок, виникло багато питань теоретичного і практичного характеру щодо оптимізації ресурсної бази комерційних банків.

За результатами дослідження різних точок зору вчених стосовно визначення поняття «банківські ресурси», встановлено, що відмінності в його трактуванні пов'язані з поступовим пізнанням відносин взаємозалежності чинників, неоднаковим їх розвитком в країнах, зосередженням уваги дослідників на окремих сторонах організації відносин по формуванню банківських ресурсів.

З урахуванням вище наведеного, сформульовано авторське поняття банківських ресурсів – як грошових коштів та вираженої в грошовій формі частки майна, що знаходяться у розпорядженні банків і використовуються ними для здійснення банківських операцій і надання банківських послуг з метою отримання прибутку. В результаті проведеного дослідження доведено, що категорії «банківські ресурси», «ресурсна база банку» та «банківський капітал» щільно пов'язані між собою, тобто ці поняття є частиною капіталу комерційного банку і впливають на його діяльність, що спрямована на одержання прибутку. Оцінка існуючих підходів до управління ресурсною базою банків дозволила визначити складність, динамічність та багатоаспектність цього процесу, що включає використання фінансових методів, важелів та відповідного забезпечення.

Важливу роль в складі ресурсної бази банків відіграє власний капітал. З метою удосконалення структури ресурсної бази банків, визначення сутності і поняття «власний капітал» було запропоновано класифікацію видів власного капіталу банку шляхом його систематизації та групування залежно від макроекономічних чинників, що впливають на діяльність всіх банків, та мікроекономічних, що впливають на роботу кожного конкретного банку.

Використання науково - методичних підходів до управління власним капіталом банків дозволило виділити функції, що виконує банківський капітал; здійснити їх розподіл на мікроекономічні та макроекономічні.

З метою удосконалення ресурсної бази банків було уточнено схему ресурсної бази банків України, яка побудована з урахуванням управління банківськими ресурсами, а саме: плануванням зростання ресурсної бази банків за рахунок залучених коштів, прийняттям управлінських рішень щодо залучення та розміщення грошових коштів.

Доведено, що структура ресурсів банків являє собою динамічний показник, що змінюється під впливом сукупності чинників: розміру капіталу, обсягів депозитних та кредитних операцій, ефективності управління запозиченими ресурсами банків.

На основі підсумків аналізу динаміки депозитних операцій і депозитної політики банків на прикладі сукупності банківських установ Донецького регіону, доведено що усі банки мають невикористані можливості та відповідні резерви оптимізації запозичених ресурсів, управління якими дозволить підвищити ефективність управління ресурсною базою банків.

Ураховуючи, що традиційні підходи до визначення стабільності депозитів не дозволяють оцінити тривалість періоду, на який можуть бути розміщені залучені ресурси, здійснено кореляційно – регресійний аналіз залежностей банків Донецької області окремо по рівнях депозитів та кредитів.

Отримані адекватні регресійні моделі залежностей обсягів депозитів банків від обсягів кредитно-інвестиційного портфеля дозволили встановити існування закономірності взаємозв'язку активних та пасивних операцій, та стверджувати про виняткову важливість забезпечення ефективності управління запозиченими ресурсами комерційних банків.

Для стабільного функціонування та розвитку банківської системи запропоновано заходи щодо підвищення рівня капіталізації, зниження рівня ризиковості банківських операцій, покращення якості пасивів та забезпечення їх збалансованого зростання, оптимізації витрат і доходів та підвищення

ефективності діяльності, що ґрунтуються на застосуванні залежності між рівнем депозитів та кредитно-інвестиційним портфелем.

Для побудови економіко - математичних моделей формування ресурсної бази банків важливого значення набуває принцип оптимізації структури депозитного портфелю банку. Встановлено, що процес моделювання на основі залучення залишків на рахунках «до запитання» носить циклічний характер, і в кожному циклі виділяється декілька етапів (рис.1).

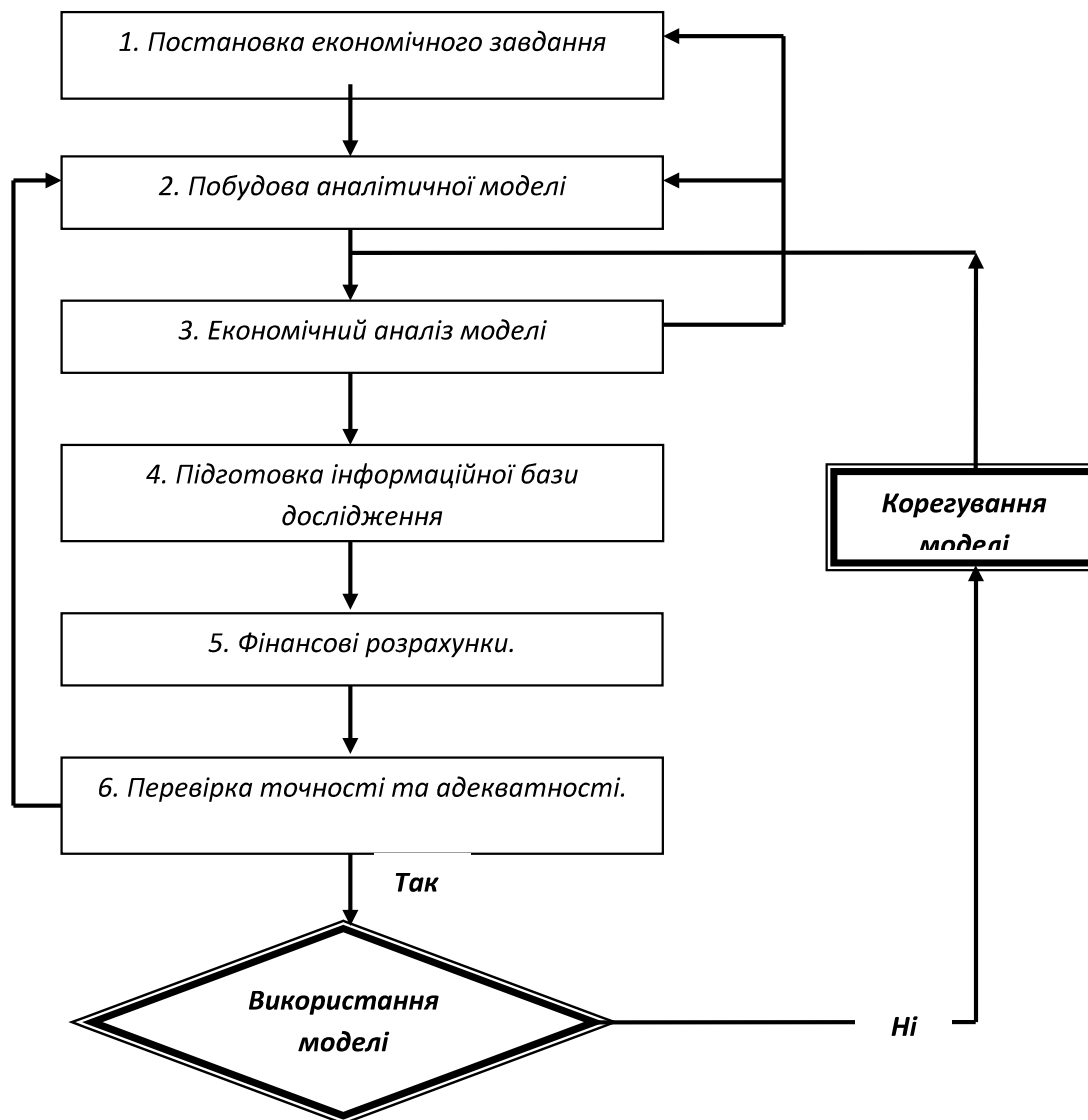

Рис. 1. Блок-схема процесу моделювання для банківських установ

З метою впровадження авторського підходу до удосконалення механізму використання ресурсного потенціалу комерційних банків було оцінено рівень готовності кожного банку до нововведень.

Доведено, що для забезпечення ефективного управління ресурсами банків необхідно сформувати механізм використання ресурсного потенціалу банків з урахуванням залежності між рівнями депозитів та кредитно-інвестиційним портфелем.

На основі управління ресурсами банків, доведено, що для прийняття обґрунтованих рішень при управлінні ресурсною базою в сучасних кризових умовах необхідно прогнозувати економічну поведінку банківської установи у широкому інформаційному полі банківської системи, оперативно здійснювати аналіз і оцінку наслідків як для банківських установ, так і для їх клієнтів, ухвалювати і реалізовувати управлінські рішення щодо забезпечення ефективності управління ресурсною базою банків.

Література:

1. Хараман В.С. Моделювання ефективного використання залишків тимчасово вільних коштів на поточних рахунках клієнтів/ В.С. Хараман// Торгівля і ринок України: темат. зб. наук. пр. Вип. 30, т.2/Голов.ред.О.О.Шубін - Донецьк: ДонДУЕТ, 2010 р. – С.459 – 464.
2. Хараман В.С. Проблеми розвитку регіональних банків/ В.С. Хараман// Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності: зб. наук. пр. – Маріуполь: ДВНЗ «ПДТУ», 2011. – Т.1. – С. 314 – 319.
3. Хараман В.С. Сучасні механізми та інструменти управління ліквідністю банківської системи: вітчизняний та зарубіжний досвід/ В.С. Хараман//Вісник Макіївського економіко – гуманітарного інституту: зб. наук. пр. – Макіївка: МЕРІ, 2011 р. - №5 (18) – С. 113- 119.

Стаття отримана: 31.10.2015г.

© Коверза В.С.